

Handläggare
Malin Eriksson
Telefon: 08-508 25 402

Till
Socialnämnden

FUT VI - lägesrapport över arbetet mot felaktiga utbetalningar och bidragsbrott

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner rapporten.
2. Socialnämnden överlämnar ärendet till kommunstyrelsen för kännedom.
3. Socialnämnden överlämnar ärendet till stadsdelsnämnderna för kännedom.

Gillis Hammar
Förvaltningschef

Fredrik Jurdell
Avdelningschef

Sammanfattning

I föreliggande rapport redovisas socialnämndens arbete med att samordna och fortsatt utveckla arbetet för att förebygga och åtgärda felaktiga utbetalningar. I rapporten redovisas även stadsdelsnämndernas arbete och stadsövergripande statistik för 2013. Utöver detta redovisas resultatet av FUT-utvärderingen, enkätsvaren om uppdrag i budget samt planeringen för 2014.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor.

Bakgrund

Socialnämnden har sedan 2007 haft i uppdrag att arbeta med och motverka felaktiga utbetalningar och bidragsbrott vid handläggningen av ekonomiskt bistånd och det ingår sedan 2012 i nämndens ordinarie verksamhet. Nämndens arbete har omfattat utbildning, myndighetssamverkan och konsultativt stöd till samtliga stadsdelsnämnder. Utredningsarbetet vid upptäckt av felaktiga utbetalningar och att aktivt förebygga felaktiga utbetalningar ansvarar stadsdelsnämnderna för.

Stadens FUT-arbete har kontinuerligt förbättras och utvecklats. En jämförelse gjordes mellan åren 2009-2012 i rapporten för år 2012 vilket resulterade i en utvärdering av stadens FUT-arbete under 2013. Utvärderingen har genomförts av Sweco Strategy AB på uppdrag av socialnämnden. Socialnämnden kommer under 2014 arbeta med de utvecklingsförslag som utvärderingen resulterar i.

Stadsdelsnämnderna och socialnämndens enhet för hemlösa rekommenderades under 2009 att tillsätta lokala utredare av felaktiga utbetalningar och bidragsbrott (FUT-utredare). Förvaltningarna rekommenderades att utredaren arbetade enbart med FUT utan andra konkurrerade uppdrag. Förvaltningarna har organiserat arbetet olika och tillsatt FUT-utredare i olika stor utsträckning. De flesta förvaltningar har haft en utredare på heltid men en del förvaltningar har under perioder helt saknat FUT-utredare och en organisation för FUT-arbetet.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadens FUT-arbete utvecklas kontinuerligt och de flesta förvaltningar har en väl fungerande organisation för arbetet. Avgörande för ett positivt resultat är att det sker ett systematiskt arbete och att arbetet är förankrat i hela organisationen. Det finns flera saker som påverkar arbetet och medför skillnader mellan förvaltningarna, bland annat avsatt tid för FUT-arbetet, storleken på förvaltningen och den erfarenhet som FUT-utredaren har av att utreda. En FUT-utredare bör ha en socio-nomexamen och flerårig erfarenhet av att arbeta med ekonomiskt bistånd. Det krävs även att utredaren kan arbeta självständigt, är strukturerad och har en god vana att sammanställa underlag till en skriftlig utredning.

FUT-arbetet kan delas in i tre delar; det förebyggande arbetet, aktivt utreda när det blivit fel och följa upp befintliga beslut. FUT-utredaren på samtliga förvaltningar har ansvaret för utredning och uppföljningsarbetet medan det skiftar mellan förvaltningarna vilken roll FUT-utredaren har i det förebyggande arbetet. Det är av vikt att förvaltningarna har ett fungerande arbete inom alla tre områdena.

Flera förvaltningar har ett fungerande FUT-arbete och visar positiva resultat. De flesta förvaltningar har under året fått mellan 50 000 – 100 000 kr återbetalt medan Farsta, Skärholmen och Enskede-Årsta-Vantör har fått cirka 200 000 kr återbetalt. Storleken på återbetalningar påverkas av antalet återkravsbeslut, uppföljningsarbetet och storleken på förvaltningen. De förvaltningar där FUT-uppdraget har kombinerats med andra konkurrerande uppdrag har inte haft samma positiva utveckling och kan behöva se över sin organisation. Det kan även finnas anledning för främst de större förvaltningar som har en utredare utan konkurrerande uppdrag att se över behovet av ytterligare FUT-utredare.

Antalet inkommande information med misstanke om felaktig utbetalning uppgick 2013 till 811 ärenden. Det inleddes 415 utredningar och den största orsaken var oredovisade inkomster. För 2013 har felaktiga utbetalningar utretts och uppgått till ett återkravsbelopp på 7,2 mnkr. Återbetalt bistånd uppgick till nästan 1,3 mnkr.

Ett fortsatt utvecklingsområde är arbetet för en större likabehandling i staden när det gäller att utreda felaktiga utbetalningar och bidragsbrott.

FUT-arbetet i staden beskrivs i vägledningen ”Att förebygga och utreda felaktiga utbetalningar och bidragsbrott” och har kompletterats med ytterligare arbetsmaterial för FUT-utredarna. Vägledningen behöver revideras utifrån att nytt arbetsmaterial och arbetsmetoder behöver lyftas in och med de föreslag om kriterier för prioritering av inkommande information och kvalitetsgarantier som lyftes i utvärderingen.

fungerar som planerat. Framst lyfts bristen på återkoppling vid inbetalning eller utebliven återbetalning från kravfunktionen som ett utvecklingsområde. För att förvaltningen ska kunna följa upp besluten krävs att detta arbete följer upprättade rutiner. Utvärderingen visar på att det även finns ett behov av att diskutera bedömningar av om en person har betalningsförmåga och det fortsatta arbetet med ersättningstalan.

Arbetet med att skapa en bättre samsyn vilka ärenden som ska polisanmälas behöver fortsätta även under 2014. Förvaltningarna behöver även, i större utsträckning prioritera arbetet med polisanmälningar. Inkomna beslut om att förundersökningen lagts ner behöver följas upp för att se om det finns skäl att i större utsträckning begära överprövning av polisens beslut.

För att utveckla stadens FUT-arbete kommer temadagar anordnas för FUT-utredarna, i ledning av Socialförvaltningen, där utredarna sitter tillsammans och utreder ärenden enligt ett specifikt tema t.ex. pantbank, deklARATIONER eller polisanmälan.

För att förhindra interna felaktigheter och upptäcka risker i handläggningen bör samtliga förvaltningar ha rutiner för regelbunden intern kontroll. Flera förvaltningar arbetar enligt upprättade årshjul och behöver även ha en uppföljning av att kontroller genomförs som planerat. Arbetet med intern kontroll bör ledas av chef men FUT-utredaren föreslås ha en central roll.

Socialförvaltningen kommer under 2014 ta fram en utbildning i kontrollmetoder och intern kontroll. Utbildningen kommer att erbjudas samtliga chefer inom ekonomiskt bistånd som sedan ansvarar för att ordna egna utbildningar på respektive förvaltning. Ett led i arbetet är att ta fram tillämpningsanvisningar för de kontroller som ska göras varje månad och de som ska ske regelbundet vid några tillfällen per år.

Bilaga: Lägesrapport FUT VI, februari 2014